

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA 259
Din data de 30.03.2016

Dosar nr: 665/2015

Petiția nr: 7184/10.11.2015

Petentă: .....

Reclamați: .....

Obiect: comportament ce vizează atingerea demnității, manifestat prin postarea, pe rețeaua de socializare Facebook, unor mesaje adresate petentei

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I. 1. Numele și domiciliul petentei

1.1. ....

I. 2. Denumire și domiciliu reclamațiilor

2.1. ....

2.2. ....

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Petenta reclamă comportamentul ce vizează atingerea demnității, manifestat prin postarea, pe rețeaua de socializare Facebook, a unor mesaje adresate acesteia

III. Citarea părților

3.1. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, s-a îndeplinit procedura de citare.

3.2. Prin intermediul adresei înregistrată la CNCD sub nr. 185/15.01.2016 a fost citată petenta, pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 28.01.2016. La termen, petenta nu s-a prezentat.

3.3. Prin intermediul adresei înregistrată la CNCD sub nr. 185/15.01.2016 au fost citate p[r]ile reclamate, pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 28.01.2016. La termen, p[r]ile reclamate nu s-au prezentat.

3.4. Procedura de citare legal îndeplinită.

IV. Susținerea părților

4.1. Susținerea petentei

4.1.1. Prin intermediul memoriului, petenta susține că, prin postarea de către părțile reclamate a unor mesaje pe rețeaua de socializare Facebook, a fost supusă unor fapte de discriminare, incitare la ură și comportament ce vizează atingerea demnității.

Petenta reclamă 9 (nouă) persoane, însă pune la dispoziție adresele de corespondență doar pentru două părți reclamate.

Menționează că aceste postări sunt cu privire la persoana acesteia, dar și cu privire la calitatea sa de avocat. Petenta redă părți din cadrul postărilor despre care face vorbire în prezenta sesizare.

Sunt atașate documente la dosar.

Susținerile părților reclamate

4.2.1. -

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. În fapt, Colegiul director este chemat să se pronunțe asupra limitei libertății de exprimare și încălcarea dreptului la demnitate umană a petentei, urmând a analiza conținutul mesajelor postate pe rețeaua de socializare Facebook, mesaje ce fac obiectul prezentei cauze.

Colegiul director reține că petenta reclamă 9 (nouă) persoane, însă pune la dispoziție adresele de corespondență doar pentru două părți reclamate.

Totodată, Colegiul director reține și că cele două părți reclamate nu au răspuns solicitărilor Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

5.2. În drept, în soluționarea prezentei sesizări apreciem că sunt incidente următoarele texte de lege:

- art. 10 și art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale;
- art. 1 alin. (3), art. 16, art. 29 și art. 30 din Constituția României, revizuită în 2003;
- art. 2 alin. (1) și art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (în continuare O.G. 137/2000).

5.3. Colegiul este chemat să se pronunțe asupra raportului dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitatea persoanei, interzicerea discriminării raportată la aprecierile părților reclamate, obiect al prezentei sesizări. Analiza urmărește să stabilească dacă în acest caz s-a depășit limita libertății de exprimare și, în consecință, se impune o ingerință a statului prin aplicarea unei măsuri proporționale cu scopul urmărit.

5.4. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, aceasta trebuie

- **să fie prevăzută de lege** (care la rândul ei trebuie să îndeplinească anumite calități: să fie previzibilă și accesibilă),
- **să urmărească un scop legitim,**
- **să fie necesară într-o societate democratică și**
- **să fie proporțională cu scopul urmărit** (Corneliu Bârsan, *Convenția europeană a drepturilor omului*, vol. I. Ed. C.H. Beck, București, 2005, p. 769-801).

Ingerința să fie prevăzută de lege

5.5. Prima cerință, cea a **existenței unei prevederi legale**, care să reglementeze ingerința statului în exercitarea dreptului libertății de exprimare este îndeplinită de art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000. Totuși, apreciem că aceste texte de lege trebuie coroborat cu art. 2. alin. (8) din O.G. 137/2000 potrivit căruia „prevederile ordonanței nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație”. Apreciem că **ambele texte normative sunt previzibile și accesibile**, deși protejează o valoare fundamentală într-o societate democratică și sunt noțiuni care au și un caracter abstract.

Ingerința să urmărească un scop legitim

5.6. Raportat la **scopul legitim urmărit** prin posibila ingerință a statului în libertatea de exprimare se urmărește protejarea demnității umane a tuturor cetățenilor din România.

Protecția demnității unor grupuri vulnerabile/personae care aparțin unei categorii sociale constituie un scop legitim într-o societate democratică. Pentru a se produce o atingere, încălcarea a demnității umane, ca drept constituțional protejat, postările pe rețeaua de socializare Facebook, obiect al prezentei petiții, ar trebui să întrunească elementele:

- un comportament manifestat în public, având caracter de propagandă sau de instigare la ură
- ori un comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare îndreptate împotriva unui grup de persoane legat de apartenența la un grup vulnerabil/categorie socială – astfel cum prevede art. 15 din O.G. 137/2000, republicată.

5.7. Colegiul director constată că primele două condiții (să existe o prevedere legală și să se urmărească un scop legitim) pentru a fi acceptată o ingerință a statului sunt îndeplinite.

Necesitatea ingerinței

5.8. Rămâne de competența Colegiului director să stabilească dacă interferența în libertatea de exprimare „este necesară într-o societate democratică”.

5.9. În acest demers, Colegiul director analizează dacă există motive „relevante și suficiente” care să justifice ingerința în libertatea de exprimare din perspectiva unei „nevoi imperioase” („pressing social need”).

5.10. Identificarea unei „nevoi imperioase”, respectiv necesitatea oricărei restricții privitoare la exercițiul libertății de exprimare trebuie să fie stabilită într-o manieră convingătoare, iar **autoritățile naționale îi revine atributul evaluării existenței unei “nevoi imperioase” susceptibile de o anumită marjă de apreciere** (Corneliu Bârsan, Convenția Europeană a drepturilor omului, Comentariu pe articole, Vol. I., Ed. All Beck, București, 2005, pag. 801.)

5.11. În conformitate cu principiul subsidiarității, statele membre dispun de o „margină de apreciere” în stabilirea limitării libertății de exprimare. Autoritățile statelor membre au un contact direct și permanent cu realitățile sociale și sunt primele care se pronunță asupra existenței unei „nevoi sociale presante”. Marginea de apreciere se va stabili potrivit standardelor minime ale CEDO. (vezi Handyside v. United Kingdom par. 48 și par. 49).

Elemente luate în considerare la stabilirea necesității ingerinței statului în libertatea de exprimare

5.12. În scopul de a determina dacă postarea mesajelor pe rețeaua de socializare Facebook, ce fac obiect al prezentei sesizări, constituie un discurs de ură, Colegiul va

examina: **obiectivul urmărit de părțile reclamate, contextul în care a avut loc, conținutul mesajelor postate, ce fac obiectul prezentului dosar, modul de publicare a acestor mesaje, rolul în societate al persoanelor ce au postat mesajele ce fac obiectul prezentului dosar.**

Obiectivul urmărit de părțile reclamate

5.13. Obiectivul urmărit de părțile reclamate este important: au dorit acestea să disemineze opinii legate de calitatea de avocat a petentei, ori au urmărit doar informarea publicului asupra unui subiect de interes public (vezi Jersild c. Danemarca). În acest punct, Colegiul director nu analizează intenția de a discrimina a persoanelor reclamate, acest aspect nu are relevanță în stabilirea unei fapte de discriminare.

5.14. Colegiul apreciază că, în prezenta speță, mesajele postate de părțile reclamate pe rețeaua de socializare Facebook ce fac obiectul prezentei cauze și modalitățile de exprimare a părților reclamate (fiind folosite o serie de apelative la adresa petentei) fac parte dintr-un context mai larg (spre exemplu: unele discuții purtate între părți), nefiind formulate descrieri generale referitoare la calitatea de avocat a celor care practică această meserie.

Contextul în care a fost făcute afirmațiile

5.15. Postarea mesajelor ce fac obiectul prezentei cauze pe rețeaua de socializare Facebook, a fost făcută, în opinia Colegiului director, ca urmare a unui conflict între părți.

Colegiul director este de opinie că, tratând pe cineva mai puțin favorabil datorită unor criterii inerente sugerează, în primul rând, dispreț sau lipsă de respect față de personalitatea sa. Or, sintagmele imputate trebuie privite per ansamblu și în strânsă legătura cu întreg contextul conflictului dintre părți.

Conținutul mesajelor postate pe rețeaua de socializare Facebook

5.16. Colegiul director reține că au fost făcute numeroase afirmații la adresa petentei; cu titlu de exemplu *“...vă prezint altă obosită care n-are loc de mine pe internet, îi miroase ei a penal în legătură cu mine, mă caută, aleargă dezorientată pe “gugă”...”, “...Toate visați legi, dar pe voi vă vedeți ce faceți? Ia uită-te puțin în oglindă și răspunde sincer, dacă te-ai vedea pe stradă ți-ai da întâlnire...”, “...penală ești tu și regnul animal din care faci parte...”, “...aștept încadrarea în penal de la avocata eșuată...”* etc.

Modalitatea de publicare a mesajelor

5.17. Colegiul director reține că mesajele au fost postate pe rețeaua de socializare Facebook, în cadrul unor grupuri formate pe această rețea de socializare.

5.18. Exprimarea folosită nu este cea mai fericită, C.N.C.D. disociindu-se de afirmațiile făcute. Postarea mesajelor, analizate în prezenta cauză, nu atinge o limită prin care să se încalce un alt drept fundamental într-o măsură atât de gravă, încât dreptul la libertatea de exprimare să devină secundar.

5.19. Libertatea de exprimare este prețioasă pentru orice persoană.

5.20. Una din principalele caracteristici ale democrației constă în posibilitatea pe care ea o oferă de a rezolva prin dialog, fără a se recurge la violență, problemele pe care le are de soluționat un stat, **chiar și atunci când acestea sunt extrem de dificile sau stânjenitoare, iar democrația se ”hrănește” din libertatea de exprimare”.**

5.21. Totuși, o ingerință a statului în această speță, prin constatarea și sancționarea faptei ca fiind o formă de discriminare, deci limitarea libertății de exprimare, ar constitui un exces, o limitare nejustificată, o măsură neproportională în raport cu pericolul social al faptei

și cu scopul urmărit. **O ingerință a statului ar fi fost justificată dacă ar fi existat orice element de incitare expresă la ură pe criteriul libertății de conștiință.**

Concluzii

5.22. Colegiul director reiterează faptul că libertatea de exprimare constituie valoarea fundamentală a unei societăți democratice și plurale. Din această perspectivă, libertatea de exprimare are un rol substanțial în rândul drepturilor fundamentale cuprinse în Constituție și constituie trunchiul comun pentru exercitarea drepturilor fundamentale din sfera comunicării. În această sferă se includ: dreptul la libertatea presei, dreptul la libera exprimare a creațiilor artistice sau cele din zona literaturii, libertatea de predare a științei și libertatea creației. De asemenea, de acest trunchi comun se leagă și libertatea conștiinței, a religiei și libertatea de întrunire. Acest grup de drepturi asigură participarea avizată a cetățeanului la procesele sociale și politice. **Exprimarea liberă a opiniilor și credințelor, chiar și a celor nepopulare sau atipice, reprezintă condiția fundamentală a existenței unei societăți vii și capabilă de dezvoltare.**

5.23. În nenumăratele decizii asupra libertății de exprimare, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că acest drept „**acoperă nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență ori considerate inofensive, dar și acele care șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței, spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.** (CEDO, Lingens c. Austriei.).

5.24. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat, într-o formulă care este preluată aproape ca o clauză de stil în toată jurisprudența sa subsecventă în materie, că „**libertatea de exprimare, garantată de art.10 parag.1, constituie unul din fundamentele esențiale ale unei societăți democratice și una din condițiile primordiale ale progresului societății și împlinirilor personale. Subiect al paragrafului 2 al Articolului 10, Libertatea de expresie include „nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență [de opinia publică] ori considerate inofensive, dar și pe acelea care offensează, șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.”** (CEDO, între altele, Lingens vs. Austria, Oberschlick vs. Austria, Sunday Times vs. U.K., Observer și Guardian vs. U.K., Castells vs. Spania, Thorgeirson vs. Islanda, Jersild vs. Danemarca, Goodwin vs. U.K., De Haes și Gijels vs. Belgia, Dalban vs. România).

5.25. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a fundamentat necesitatea protejării libertății de exprimare în primul rând pe valoarea pe care acesta o reprezintă ca mijloc pentru a asigura buna funcționare a unei societăți democratice.

5.26. În speța de față nu se impune interferența statului în limitarea libertății de exprimare.

Este adevărat că, tratamentul discriminatoriu are de cele mai multe ori ca scop sau ca efect umilirea, degradarea sau interferența cu demnitatea persoanei discriminate, în mod particular, dacă acest tratament se manifestă în public. Reiterăm faptul că, tratând pe cineva mai puțin favorabil, datorită unor criterii inerente sugerează în primul rând dispreț sau lipsă de respect față de personalitatea sa. Or, sintagmele imputate trebuie privite per ansamblu și în strânsă legătura cu întreg contextul dialogului purtat între părți.

Reiterând că natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu și o situație de comparabilitate, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și un criteriu interzis invocat de persoana care se consideră discriminată. Colegiul observă că,

nu se întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare potrivit art. 2 alin.1) din O.G. nr. 137/2000, republicată, deoarece modul de exprimare al părților reclamate deși nepotrivit, nu depășește limitele limbajului de exprimare.

5.27. Pentru considerentele de mai sus, având în vedere obiectivul urmărit de părțile reclamate, conținutul mesajelor postate pe rețeaua de socializare Facebook, contextul în care a avut loc, conținutul mesajelor ce fac obiectul prezentei cauze, rolul în societate a persoanelor ce au postat mesajele ce fac obiectul prezentei cauze, constatăm că în speță „nu este necesară într-o societate democratică” o ingerință în libertatea de exprimare, fapta sesizată nu constituie contravenție potrivit prevederilor art. 2 alin. (1) și art. 15 din O.G. 137/2000, republicată

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20. alin.2, din O.G.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Faptele sesizate nu întrunesc elementele constitutive ale art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000, republicată, conținutul mesajelor postate pe rețeaua de socializare Facebook, ce fac obiectul prezentei cauze, se încadrează în limitele libertății de exprimare prevăzute de art.2 alin.(8) din același act normative

2. O copie a prezentei hotărâri va fi transmisă părților

VI. Modalitatea de plată a amenzii:

Amenda se achită la Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Timișoara. Dovada plății și a publicării rezumatului hotărârii se trimite către C.N.C.D. în termen de 15 zile de la rămânerea definitivă a hotărârii. În caz contrar C.N.C.D. va lua măsurile legale privind executarea prezentei hotărâri.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BERTZI THEODORA – Membru

DINCĂ ILIE – Membru

GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

MANOLE PETRE FLORIN – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

Hotărâre motivată și redactată de: P.F.M./B.B.

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.